

## Blaaskatheter

Bij u is een blaaskatheter ingebracht. Dit is een dun slangetje dat via de plasbuis in de blaas ligt. U zult deze gedurende korte of langere tijd inhouden. De afspraak voor het verwisselen of verwijderen van de katheter heeft u meegekregen.

De verpleegkundige heeft u uitleg gegeven over het gebruik van de katheter. In deze folder leest u informatie over het omgaan met deze katheter. Zo kunt u thuis alles nog eens rustig nalezen.

### Wat is een blaaskatheter?

Een blaaskatheter is een dun slangetje dat via de plasbuis in de blaas wordt gebracht. Zo kan de urine uit de blaas in de opvangzak stromen. Aan het uiteinde van de katheter zit een ballonnetje dat gevuld wordt met water. Dit gevulde ballonnetje voorkomt dat de katheter uit de blaas glijdt.

### Waarom een blaaskatheter?

De blaas heeft twee functies in het urinetransport. Ten eerste fungeert de blaas als een opslagruimte voor urine en ten tweede als uitdrijforgaan van urine. Beide functies kunnen verstoord zijn door verschillende oorzaken. Wanneer er zo'n verstoring optreedt, kan de specialist besluiten om bij u een blaaskatheter in te laten brengen.

### Waar moet u op letten bij een blaaskatheter?

Om zorgvuldig om te gaan met de katheter volgen hier enkele aandachtspunten:

- Voorkom trekken aan de katheter door deze goed te fixeren.
- Voorkom een knik in de slang.
- Hang de urineopvangzak altijd lager dan uw blaas, zodat de urine goed kan aflopen.
- Leeg regelmatig de opvangzak.
- Drink ongeveer twee liter per dag zodat er voldoende urine wordt geproduceerd (dit vermindert de kans op verstopping van de katheter en op het krijgen van een blaasontsteking).
- Bij een blaaskatheter wordt het gebruik van cranberry afgeraden.

### Lichamelijke verzorging

Met een blaaskatheter hebt u een grotere kans op het krijgen van een blaasontsteking. Om het risico op een blaasontsteking zoveel mogelijk te beperken, is het van belang dat u hygiënisch te werk gaat. Was voor- en na iedere handeling met de katheter uw handen. U mag douchen en baden. Was dagelijks de omgeving rond de plasbuis met water of een huid-pH neutrale waslotion (niet wassen met zeep).

Voor mannen is het van belang dat tenminste eenmaal daags de voorhuid goed terug geschoven wordt om de eikel goed te reinigen, evenals de katheter zelf. Denk eraan dat na de handeling de voorhuid weer wordt terug geschoven.

Voor vrouwen is het van belang tenminste eenmaal daags de genitaliën zorgvuldig te reinigen, evenals de katheter zelf. Indien er veel afscheiding langs de katheter komt raden wij u aan om dit frequenter te doen. De afscheiding ontstaat door irritatie van het slijmvlies van de plasbuis en heeft in principe niets met uw persoonlijke hygiëne te maken.

### Katheter en intimiteit

Zowel mannen als vrouwen met een katheter kunnen gemeenschap hebben. Daarbij gebruiken ze het katheterstopje. Vrouwen kunnen de katheter op de buik vastplakken. Mannen kunnen de katheter langs de penis leggen en daarna een condoom omdoen waardoor de katheterslang blijft zitten.

#### Almelo

Zilvermeeuw 1

Postbus 7600

7600 SZ Almelo

#### Hengelo

Geerdinksweg 141

Postbus 546

7550 AM Hengelo

 [facebook.com/ZGTinfo](https://facebook.com/ZGTinfo)

 [twitter.com/ZGT\\_info](https://twitter.com/ZGT_info)

 [linkedin.com/company/zgt](https://linkedin.com/company/zgt)

 [youtube.com/user/ZGTinfo](https://youtube.com/user/ZGTinfo)

 [zgt.nl](https://zgt.nl) - [zgt.nl/mijnzgt](https://zgt.nl/mijnzgt)

Dit kan als hinderlijk worden ervaren. Een suprapubische katheter kan dan een goed alternatief zijn. Dit is een katheter die via een klein sneetje in de buikwand (net boven het schaambeentje) in de blaas wordt geplaatst. De uroloog voert deze ingreep meestal uit op de polikliniek. U krijgt hiervoor een plaatselijke verdoving.

### **Omgaan met de blaaskatheter en het opvangmateriaal**

U hebt een starterspakket voor de blaaskatheter gekregen. Dit pakket bevat materialen die u thuis nodig heeft voor de katheterzorg. De verpleegkundige meldt u aan bij de firma die de materialen levert. De verpleegkundige leert u de katheterzorg aan. Mocht u hiervoor thuiszorg nodig hebben, wordt dit in het ziekenhuis geregeld. Indien u vanuit de polikliniek met een verblijfskatheter naar huis gaat en thuiszorg nodig heeft dan moet u dit zelf regelen. De verpleegkundige kan u een overzichtslijstje met thuiszorgorganisaties meegeven.

De katheter wordt door middel van een fixatiepleister op het bovenbeen bevestigd. Zorg voor voldoende bewegingsvrijheid, voorkom trekken aan de katheter.

Overdag draagt u een beenzak met een inhoud van 500ml op het boven- of onderbeen; deze wordt bevestigd door middel van beenbandjes. U kunt zich hiermee vrij bewegen. Aan de onderzijde van de beenzak bevindt zich een aftapkraantje, hiermee kan de beenzak worden geleegd. Informatie over hoe lang deze zak gebruikt mag worden, vindt u in het starterspakket. Controleer altijd of het aftapkraantje dicht zit. Bovendien moet de slang zo liggen dat de urine soepel kan aflopen. Voorkom daarom een knik in de slang.

Voor de nacht kunt u een grote urineopvangzak met een inhoud van twee liter aansluiten. Deze nachtzak wordt aangesloten aan het aftapkraantje van de beenzak. Open vervolgens het aftapkraantje van de beenzak, zodat de urine door kan stromen naar de nachtzak. De beenzak blijft dus 's nachts aan

de katheter zitten. U kunt dan wel de beenbanden losmaken van de beenzak. Bevestig de nachtzak aan uw bed met behulp van het bedrekje of leg deze (in een bak of emmer) op de grond. De urineopvangzakken moeten altijd lager hangen/licgen dan de blaas.

Sluit 's morgens het aftapkraantje van de beenzak en koppel de nachtzak af. Leeg de nachtzak in het toilet. De nachtzak kunt u doorspoelen met lauwwarm water. Informatie over hoe lang u de nachtzak mag gebruiken vindt u ook in het starterspakket. De nachtzak dient u hygiënisch te bewaren in een bij voorkeur geventileerde ruimte.

Voor het verwisselen van de beenzak knipt u de slang van de nieuwe beenzak op de gewenste lengte af en sluit vervolgens het koppelstukje hierop aan. Maak de oude beenzak voorzichtig los van de katheter. Haal het dopje van de nieuwe beenzak en schuif deze zonder het koppelstukje aan te raken op de katheter.

Een instructievideo hierover is te vinden op [www.medical4you.nl](http://www.medical4you.nl). Deze video is er ook in het Arabisch of Turks.

### **Het gebruik van een katheterventiel**

Mogelijk heeft uw specialist u geadviseerd een katheterventiel te gebruiken in plaats van een urineopvangzak. Dit is een stopje met een aftapkraantje die op het uiteinde van de katheter bevestigd wordt. Het is de bedoeling om bij aandrang de blaas te ledigen. Dit betekent dat u ongeveer elke twee à drie uur de blaas leegt via het katheterventiel. Wacht nooit langer dan vijf uur. Dan kan uw blaas te vol raken. Dat kan veel pijn geven en de nodige problemen veroorzaken.

Het katheterventiel moet na zes weken vervangen worden.

### Problemen die kunnen voorkomen

- Er komt geen urine in urineopvangzak. Controleer of de slang niet geknikt is. Indien dit niet het geval is kan het zijn dat de katheter verstopt is ten gevolge van gruis of een bloedstolsel.
- Bloederige stroperige urine met stolsels (roze-keurige urine is acceptabel).
- Blaaskrampen. Dit wordt veroorzaakt door de katheter die normaal niet in het lichaam thuis hoort. De blaas probeert het slangetje "uit te plassen". De blaaskrampen zijn te herkennen aan pijn in de onderbuik, bij mannen soms uitstralend naar het topje van de penis, u kunt aandrang hebben om naar het toilet te gaan en u kunt last hebben van urinelekkage langs de katheter. Hier kunt u medicijnen voor krijgen.
- Blaasontsteking. Mocht u het vermoeden van een blaasontsteking hebben (bijvoorbeeld omdat u koorts krijgt), dan kunt u uw urine laten nakijken op de polikliniek urologie. Daar graag telefonisch een afspraak voor maken en de katheter afklemmen met een klemmetje of afsluiten door middel van een stopje een half uur voor de afspraak. Hierdoor verzameld urine zich in de blaas en kan de urine nagekeken worden op het moment dat u zich aanmeldt op de polikliniek (urine uit de katheterzak is niet te beoordelen).
- De katheter ligt eruit.

Indien er sprake is van een of meerdere bovenstaande problemen neem dan contact op met uw behandelend specialist.

Tijdens kantooruren kunt u contact opnemen met de polikliniek urologie.

Telefoonnummer 088 708 33 90.

In zeer dringende gevallen, welke niet kunnen wachten tot de volgende werkdag, kunt u buiten kantooruren bellen met de spoedeisende hulp, telefoonnummer 088 708 78 78.

### Tot slot

Deze folder betreft een algemene voorlichting en is bedoeld als extra informatie naast het gesprek met uw behandelend specialist. Bijzondere omstandigheden kunnen tot wijzigingen aanleiding geven. Dit zal altijd door uw behandelend specialist aan u kenbaar gemaakt worden. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u op werkdagen contact opnemen met de desbetreffende polikliniek.

### Check uw dossier op MijnZGT

MijnZGT is het patiëntenportaal van ZGT. U kunt op MijnZGT via uw computer, tablet of mobiel delen van uw medisch dossier inzien, persoonlijke gegevens checken, of bijvoorbeeld vragenlijsten invullen die wij voor u hebben klaargezet. Kijk voor meer informatie op: [zgt.nl/mijnzgt](https://zgt.nl/mijnzgt).